

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET**

Ministeren

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. nr.: 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR-nr.: 20453044

Børne- og Undervisningsudvalget
Christiansborg

Svar på alm. del – spørgsmål 86

I brev af 2. marts 2023 har udvalget stillet mig følgende spørgsmål:

30. marts 2023
Sagsnr.: 23/04532

Alm. del – spørgsmål 86:

”Vil ministeren i forlængelse af foretræde i Børne- og Undervisningsudvalget den 23. februar 2023, jf. BUU alm. del – bilag 31 og 56, redegøre for, hvor mange penge der er brugt pr. elev over de seneste 10 år for hhv. erhvervsskolerne, gymnasierne (hxx, htx og stx), universiteterne og professionshøjskolerne? Tallene bedes opgøres på uddannelsesretning. Der henvises også til BUU alm. del – spørgsmål 248 (folketingsåret 2021-22).”

Svar:

Udviklingen i de gennemsnitlige statslige enhedsomkostninger pr. årselev de seneste 10 år for erhvervsskoler og gymnasier fremgår af tabel 1. Der er indhentet bidrag til besvarelsen fra Uddannelses- og Forskningsministeriet for så vidt angår opgørelse af gennemsnitligt statstilskud pr. studenterårsværk (STÅ) for universiteter og professionshøjskoler, jf. tabel 2.

Børne- og Undervisningsministeriet og Uddannelses- og Forskningsministeriet benytter ikke samme opgørelsesmetode, og der skal derfor tages forbehold for sammenligninger af opgørelserne på tværs af områderne.

Erhvervsskoler og gymnasier

Erhvervsuddannelserne er vekseluddannelser, hvor eleverne i løbet af deres uddannelser er i oplæring i en virksomhed (eller i skoleoplæring) og følger undervisningsforløb på skolen. For såvel erhvervsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser gælder det, at en årselev defineres som en elev, der modtager undervisning i et fuldt uddannelsesår svarende til 40 uger. På nogle uddannelser svarer en årselev således til en person, fordi samme elev modtager undervisning hele året, mens en årselev på andre uddannelser kan bestå af flere personer, f.eks. otte elever med hver fem ugers undervisning på et hovedforløb på en erhvervsuddannelse.

Statslige udgifter pr. årselev afviger dermed også fra udgifter ved at uddanne en elev. Hvis en elev eksempelvis efter 9. klasse tilgår og gennemfører mureruddannelsen med uddannelsesaftale på hovedforløbet, vil de statslige udgifter til taxametertilskud og SU være 220.000 kr. over hele uddannelsesperioden. Hvis eleven i stedet tilgår og gennemfører en 3-årig STX vil de statslige udgifter til taxametertilskud og SU være 243.000 kr. over hele uddannelsesperioden. Det er således billigere for staten at uddanne en murer end en gymnasieelev, selv om taksten pr. årselev er højere for både murer-grundforløbet og hovedforløbet.

Den gennemsnitlige enhedsomkostning pr. årselev omhandler statslige aktivitetsafhængige udgifter for undervisnings-, fællesudgifts-, bygnings- og færdiggørelsestaxameter. For erhvervsuddannelserne indgår omkostninger på både grundforløb og hovedforløb i opgørelsen.

Det skal bemærkes, at de gennemsnitlige enhedsomkostninger blandt andet påvirkes af andelen af elever på grund- og hovedforløb, skiftende søgemønstre inden for erhvervsuddannelserne, oprettelse af valgfag og særlige studieretninger på gymnasiale uddannelser samt fordeling af socialt taxameter mellem ungdomsuddannelserne mv. Den gennemsnitlige enhedsomkostning pr. årselev vil eksempelvis stige, hvis andelen af elever på de dyreste erhvervsuddannelser stiger. Omvendt vil den gennemsnitlige enhedsomkostning pr. årselev falde, hvis andelen af elever på uddannelser med lavere takster stiger. Udviklingen i gennemsnitlige omkostninger pr. årselev afhænger således også af andre ting end politiske prioriteringer, herunder elevernes konkrete uddannelsesadfærd.

De gennemsnitlige statslige enhedsomkostninger pr. årselev er yderligere påvirket af årlige omprioriteringsbidrag, som medførte en takstreduktion på 2 pct. årligt fra 2016-2018 på erhvervsuddannelserne og fra 2016-2019 på de gymnasiale uddannelser. Dertil bemærkes det, at stigningen i de statslige enhedsomkostninger til hhx i 2017 og det tilsvarende fald på stx skyldes *Aftale om udmøntning af negativ budgetregulering optaget ifm. aftale om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser* mellem den daværende V-regering og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Med aftalen om finansloven for 2021 er der endvidere afsat 220 mio. kr. til en forhøjelse af taxametertilskuddene til gymnasiale fuldtidsuddannelser og 160 mio. kr. til en forhøjelse af taxametertilskuddet til erhvervsuddannelserne.

Tabel 1

De gennemsnitlige statslige enhedsomkostninger pr. årselev fordelt på erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser

Tusinde kr. (2023-pl)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Erhvervsuddannelser										
Merkantil	74,4	74,7	78,1	82,0	77,7	78,2	75,4	74,8	74,8	71,3

Teknisk	121,0	120,3	121,7	119,0	117,3	124,4	114,7	114,7	117,6	113,0
Gymnasier										
HHX	75,8	75,6	74,5	71,7	73,2	73,0	70,4	70,6	70,5	69,4
HTX	97,7	97,5	96,5	92,3	90,8	89,5	88,4	90,0	90,2	92,1
STX	89,8	90,8	89,6	86,1	80,9	80,0	78,8	78,9	79,3	77,0

Anm.: Den gennemsnitlige enhedsomkostning for erhvervsuddannelser indeholder ikke aktivitetsafhængige udgifter til skoleoplæring, kostafdelinger samt studiekompetencegivende forløb og studierettet påbygning, AUB og elevforsørgelse. Der er ikke medtaget ikke-aktivitetsafhængige udgifter som bl.a. grundtilskud, udkanttilskud, kvalitetsudviklingsmidler mv.

Den gennemsnitlige enhedsomkostning for gymnasiale uddannelser omfatter statslige aktivitetsafhængige taxameterudgifter, herunder undervisnings-, fællesudgifts-, bygnings- og færdiggørelsestaxameter, socialt taxameter samt udgifter til særlige studieretninger (græsk og latin samt MGK). I opgørelsen af hhx indgår både 3-årig hhx og 2-årig hhx. I opgørelsen af de statslige enhedsomkostninger til stx indgår 3-årig stx, 4-årig stx, samt pre-IB, hvilket er normal praksis. De gennemsnitlige enhedsomkostninger indeholder ikke aktivitetsafhængige udgifter til kostafdelinger og særordninger som ASF-klasser mv. Der er ikke medtaget øvrige udgifter som bl.a. grund- og udkanttilskud.

Opskrivningen af enhedsomkostningerne til 2023-pl på erhvervsuddannelser og gymnasier er baseret på det generelle pris- og lønindeks.

Kilde: Finansloven samt BUVM's egne beregninger

Uddannelser på universiteter og professionshøjskoler

Studieaktivitet ved heltidsuddannelse opgøres i studenterårsværk, hvor et studenterårsværk defineres som bestået studieaktivitet i et omfang svarende til et års fuldtidsstudier.

Tabel 2 viser det gennemsnitlige statstilskud per studenterårsværk i årene 2013-2022.

Udviklingen i det gennemsnitlige tilskud pr. studenterårsværk fra år til år kan navnlig skyldes ændrede bevillinger, ændret aktivitet og ændret fordeling af studerende på uddannelsesområder og takstgrupper.

Herudover er det gennemsnitlige tilskud pr. studenterårsværk påvirket af årlige omprioriteringsbidrag i perioden 2016-2019.

Endelig er der fra 2019 og frem, på baggrund af Aftalen om et nyt bevilningssystem for de videregående uddannelsesinstitutioner fra 2017, indført et fast grundtilskud til uddannelse per institution, hvilket medfører, at det gennemsnitlige tilskud per STÅ falder, når uddannelsesaktiviteten stiger.

Tabel 2

De gennemsnitlige statslige tilskud pr. studenterårsværk fordelt på universiteter og professionshøjskoler

Tusinde kr. (2023-pl)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Universiteter	80,1	79,3	77,9	77,4	77,0	75,6	75,7	76,7	75,0	75,1
Professionshøjskoler	73,7	73,3	72,7	71,4	70,1	69,8	71,3	70,6	69,7	67,2

Anm.: Beregningen tager udgangspunkt i uddannelsestilskud til heltidsuddannelse på videregående niveau. Det omfatter grundtilskud, aktivitetstilskud, udvekslingstilskud, resultattilskud samt øvrige faste

uddannelsestilskud. Dvs. opgørelsen er eksklusiv deltidsuddannelse/åben uddannelse, fripladser og stipendier.

Kilde: UFM's egne opgørelser og beregninger

Med venlig hilsen

Mattias Tesfaye